

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Aan de gemeenteraad van de gemeente Buren
Postbus 23
4020 BA Buren

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Nederland
www.defensie.nl

Datum

Onderwerp: Veiligheid en overlast laagvliegroutes helikopters

Onze referentie
BS2019002361

Uw referentie

In afschrift aan

Geachte leden van de raad,

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

In uw brief van 22 januari 2019 vraagt u aandacht voor frequent laag overvliegende helikopters, voor de veiligheid en voor de ondervonden overlast. Ik begrijp uw zorgen over de veiligheid en de irritatie over de ervaren overlast. Het signaal van een door de gehele Raad onderschreven brief is duidelijk. Ik ga in op de aspecten die u in uw brief aan de orde stelt en op de daaruit voortvloeiende vragen. Ook voor mij staat veiligheid voorop: dat geldt zowel de veiligheid van het defensiepersoneel als de veiligheid van mensen in gebieden waar onze helikopters opereren.

Terecht constateert u de noodzaak dat onze piloten goed geoefend zijn, ook in het laagvliegen. Om die reden worden vluchten van Gilze-Rijen naar Deelen en terug regelmatig gecombineerd met laagvlieg oefeningen. Buren ligt net buiten het aangewezen laagvlieggebied Maas-Waal. Dat betekent dat het Defensie Helikopter Commando voor laagvliegen in deze omgeving een beschikking moet hebben van de Militaire Luchtvaartautoriteit, die daarvoor onder meer kijkt naar de noodzaak van dergelijke oefeningen en de veiligheid.

Op 18 januari 2018 heb ik de Kamer de Evaluatie laagvlieggebieden voor helikopters gestuurd (Kamerstuk 34 775, X, nr. 77). In mijn brief heb ik aangekondigd dat Defensie voor een betere spreiding zoekt naar uitbreiding van laagvlieg mogelijkheden in andere gebieden. De behoefte aan uitbreiding van laagvlieggebieden is aangemeld als (prioritaire) behoefte in de luchtruimherziening. Daarnaast zal Defensie hierover ook overleg voeren met provincies en gemeenten.

U noemt in uw brief het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid waarin de Raad constateert dat de reeds eerder gestelde behoefte aan verbeterde kaarten nog niet is ingevuld. Overigens heeft de Raad geen directe relatie geconstateerd tussen het ongeval en de actualiteit en de kwaliteit van de geprinte kaarten. In de Beleidsreactie op het rapport 'Draadaanvaring Apache-helikopter tijdens nachtvliegen' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid heb ik maatregelen

aangekondigd om het kaartsysteem te verbeteren. Deze maatregelen hebben betrekking op twee extra functies om de vliegbases te voorzien van verbeterde en actuele kaarten, nieuwe softwareapplicaties en nieuwe printers en bijbehorende hardware voor de missionplanning systemen.

Ten slotte vraagt u waarom de simulator, die is toegezegd in 2008, nog steeds niet beschikbaar is. Nu sinds het aantreden van het kabinet Rutte-III structureel meer geld voor Defensie beschikbaar is, heb ik op 17 oktober 2018 een brief aan de Kamer gestuurd over de behoeftestelling voor het *Multi Ship Multi Type* (MSMT) concept. Hiermee worden in de komende jaren stapsgewijs meer hoogwaardige simulatoren aangeschaft voor zowel Apache- als Chinookhelikopters. Deze nieuwe simulatoren worden vervolgens onderling en aan de reeds bestaande simulatoren gekoppeld om zo de tactische omgeving te kunnen simuleren en de vliegers nog beter voor te bereiden op hun taak. Het gaat hier om hoogwaardige technologie die nog verder ontwikkeld moet worden. De planning is dat de eerste simulatoren voor de Chinook-helikopters in 2020 en 2021 instromen. De Apache-simulatoren staan gepland voor 2022 en 2023. Overigens blijft altijd een combinatie met *live* opleidings-, trainings- en testvluchten nodig. Bovendien staat door de groei van de Defensiebegroting nog te bezien of er werkelijk sprake zal zijn van minder vliegbewegingen.

Defensie zal de overlast door toedoen van helikopters niet weg kunnen nemen. Net als er ook risico's verbonden blijven aan het opereren met helikopters en vliegtuigen. Maar ik wil met deze brief onderstrepen dat Defensie doet wat redelijkerwijs mogelijk is om de overlast te beheersen en de veiligheid van helikopteroperaties te bevorderen.

Desgewenst is de Commandant van het Defensie Helikopter Commando bereid een briefing voor uw Raad te verzorgen.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Drs. B. Visser